

DE ESSENTIËLE
ZAKEN VAN DE
TENTOONSTELLING

INNER SPACE VOL.6

GRAND CURTIUS

23 OKTOBER 2020 – 28 FEBRUARI 2021

ACHER – ANNE-SOPHIE FONTENELLE – ATILA – BABI AVELINO
CAROLINE ROLOUX – CHARLES-HENRY SOMMELETTE – CHARLOTTE DE NAEYER
CLAUDINE GRODENT – COCO – DIRK D. KNICKHOFF – EMILIO SANCHEZ – GAËTANE LORENZONI
GRÉGOIRE FAUPIN – HUSEIN BEDDAY – ILONA CHLUBNOVA – JEAN-FRANÇOIS CUDA – JENNY DONNAY
JOAO COSTA LEAL – JOËLLE DESMARETS – JOSIANNE HERMESSE – KRISTINA SEDLEROVA VILLANEN
LAURENCE GERARD – LUC MABILLE – MARINE SHARD – MICHAËL NICOLAÏ – NAR
NICOLAS DEPRET – PATRICK MAGNUS – ROBIN BODÉÛS – SAMUEL BELLO – SARAH MINUTILLO
SIMON SOMMA – SOFIE VANGOR – THIERRY GROOTAERS – THIERRY HANSE
ULRIKE SCHOLDER – USHA LATHURAZ – VANESSA CAO – WERNER MORON

GRAND CURTIUS

INNER SPACE

RESEARCH BY ARTISTS

ASSOCIATION
DE GRAND CURTIUS

Université de Liège

NL

WWW.GRANDCURTIUS.BE

SAMENVATTING

Inner Space Vol.6	3
Begane grond	4
Jenny Donnay	6
Jean-François Cuda	8
1 ^e verdieping	10
Charlotte de Naeyer	12
Sofie Vangor	14
Werner Moron	16
Babi Avelino	18
Acher	22
2d ^e verdieping	26
Joëlle Desmarets	28
Attila	30
Usha Lathuraz	32
Sarah Minutillo	34
Thierry Hanse	36
Tuinen	
Vanessa Cao	38

INNER SPACE VOL.6

Inner Space is een collectief dat curatoren van tentoonstellingen, kunstenaars en de verschillende doelgroepen samenbrengt. Het doel is om interesse op te wekken voor afspraken en samenwerkingen om zo elk van zijn leden te voeden.

Het gaat om meer dan het ontwerpen van een tentoonstelling, Inner Space wil de gemeenschap die het samenbrengt, een plaats voor reflectie aanbieden.

Het 6e luik van Inner Space, dat in het Grand Curtius plaatsvindt,

is een multidisciplinair evenement waarin artistieke prestaties elkaars wegen kruisen, videokunst, beeldende kunst, concerten en ontmoetingen. Het veertigtal kunstenaars die er vertegenwoordigd zijn, komen niet alleen uit de Luik en omgeving maar tevens uit heel België en zelfs uit verschillende Europese landen. Ze werden uitgenodigd een geïnspireerde artistieke bijdrage te leveren begeesterd door hun kijk op de collecties van het Grand Curtius. Het samengaan dat er uit voortvloeit, leidt soms tot een confrontatie, of een versmelting, soms

zelfs een gedeelde visie. Deze perspectieven creëren dialogen tussen de artefacten van het museum en de hedendaagse creatie. Ze belichten de historische, artistieke en technologische grootsheid in het voormalige Prinsbisdom Luik.

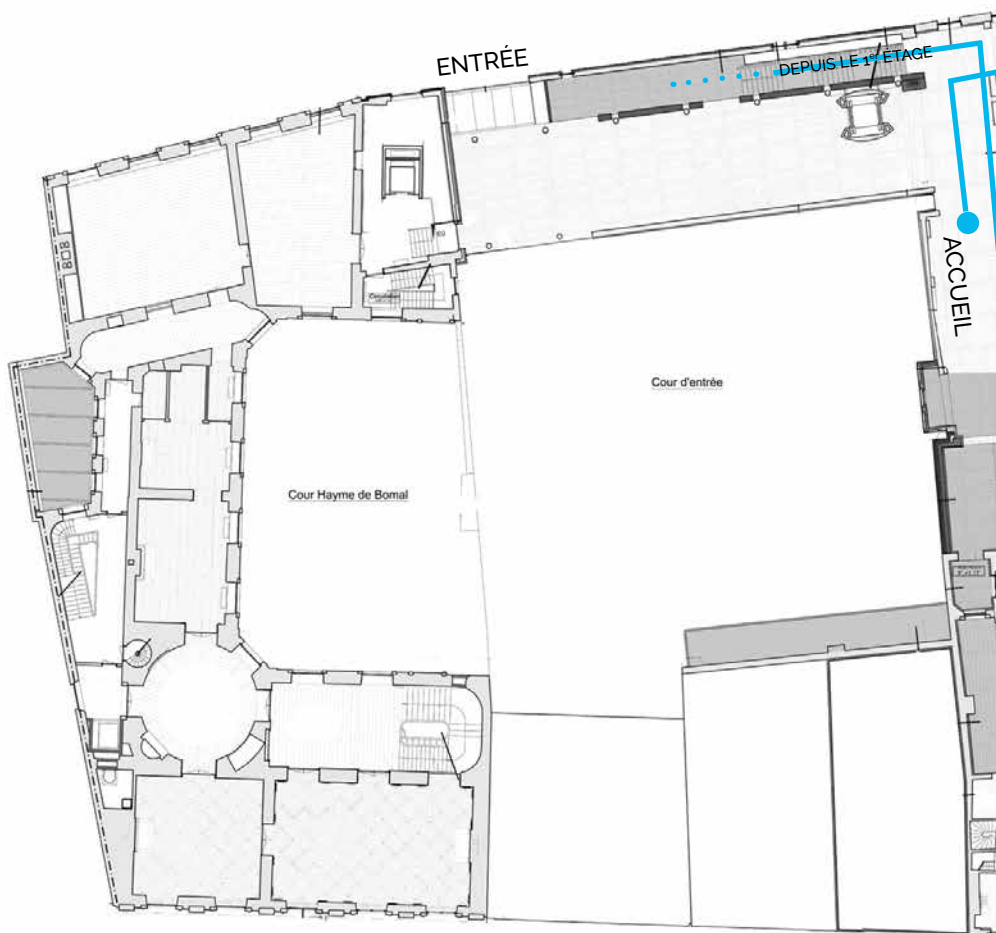
HET GRAND CURTIUS

Het Grand Curtius, een uitgebreid architecturaal en stedelijk ensemble, verenigt binnen een eigentijds kader 17e en 18e eeuwse monumentale panden, zoals het Paleis en de Residentie Curtius, het herenhuis Hayme de Bomal, enz.

De collecties, van de prehistorie tot de Art Nouveau, zijn getuigenissen van kunst en geschiedenis die zich, langsheen vijf afdelingen tot de bezoeker richten: Archeologie, Decoratieve Kunsten, de Wapencollectie, de Glasverzameling, de Religieuze en Maaslandse kunst.

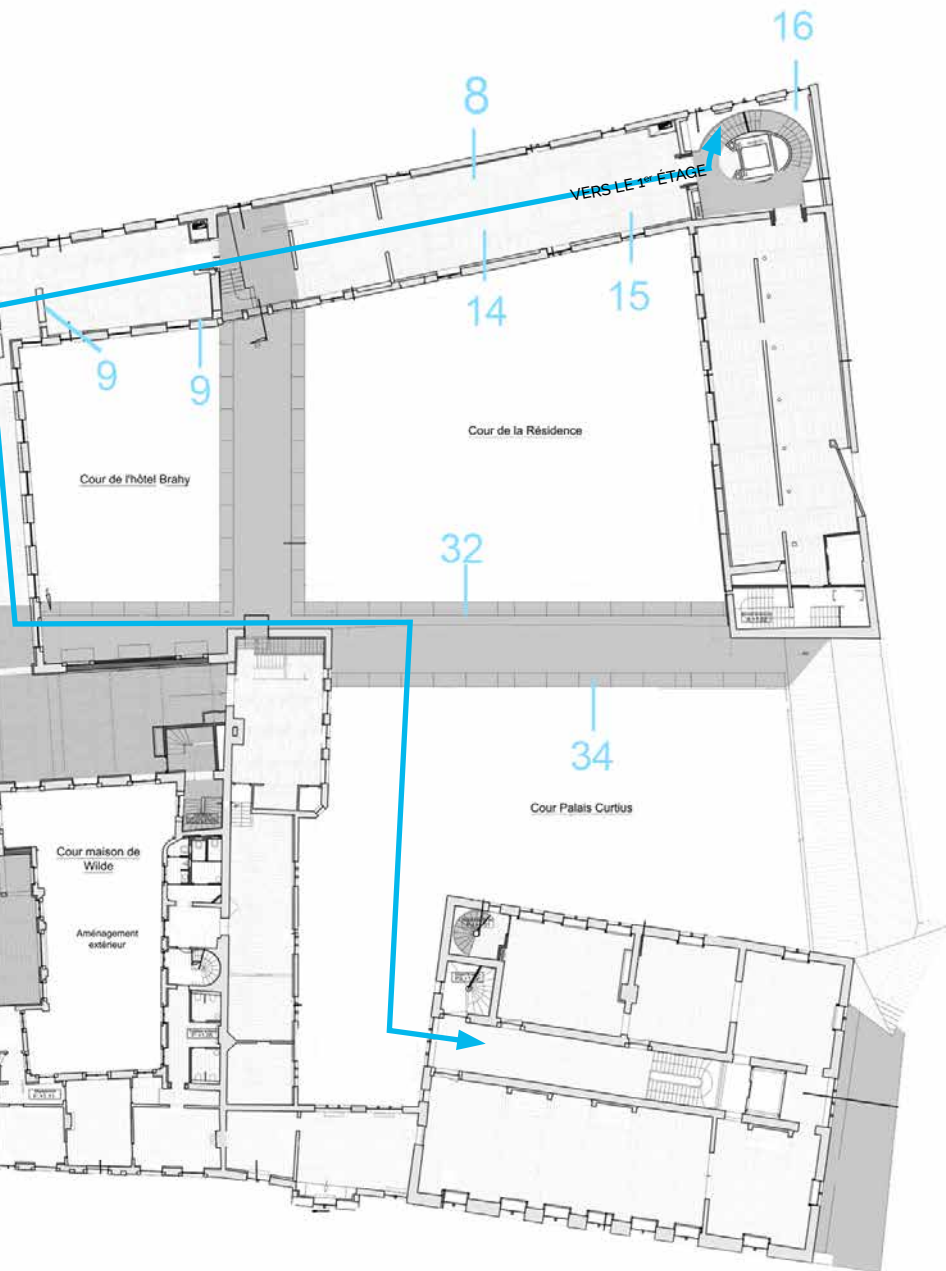

Grand Curtius, buitengerecht © Eric Dhondt

8. CLAUDINE GRODENT
9. MICHAËL NICOLAÏ
14. KRISTINA SEDLEROVA-
VILLANEN

15. JENNY DONNAY p.6
16. JEAN-FRANÇOIS CUDA p.8
32. ULRIKE SCHOLDER
34. VANESSA CAO p.38

JENNY DONNAY

Jenny Donnay, geboren in 1982, woont en werkt in Luik.

Deze kunstenaar heeft ervoor gekozen haar werk te laten dialogeren met de glasramen van de Glascollectie die het natuurlijke licht moduleren en het tot kleurrijke stralen omvormen. Deze lichteffecten zijn voor haar een uitnodiging tot meditatie en verwijzen naar spiritualiteit, net als de gebrandschilderde ramen die de kerkbeuken versieren.

Naargelang de dag vordert, verandert de kleur van de lichtstralen die voor haar vergelijkbaar zijn met de ontroerende visuele effecten die door een caleidoscoop worden voortgebracht.

Voor Inner Space Vol.6 ontwikkelde zij een video-installatie die kleurvlakken op de vloer projecteert, vergelijkbaar met de effecten van gekleurd licht die door de glasramen worden voortgebracht. In beweging doen deze effecten denken aan oneindige combinaties die door een caleidoscoop kunnen geproduceerd worden, die een nieuw beeld creëren door een eenvoudige herontwikkeling van wat er eerder was.

Voor Jenny Donnay werkt ons denkproces volgens het principe van de caleidoscoop. Op die manier evolueren en veranderen onze gedachten naargelang de dag vordert, telkens wanneer ze in een nieuw licht gesteld worden, telkens wanneer er een nieuwe opinie gevormd wordt. Tevens zijn combinaties van gedachten ook oneindig.

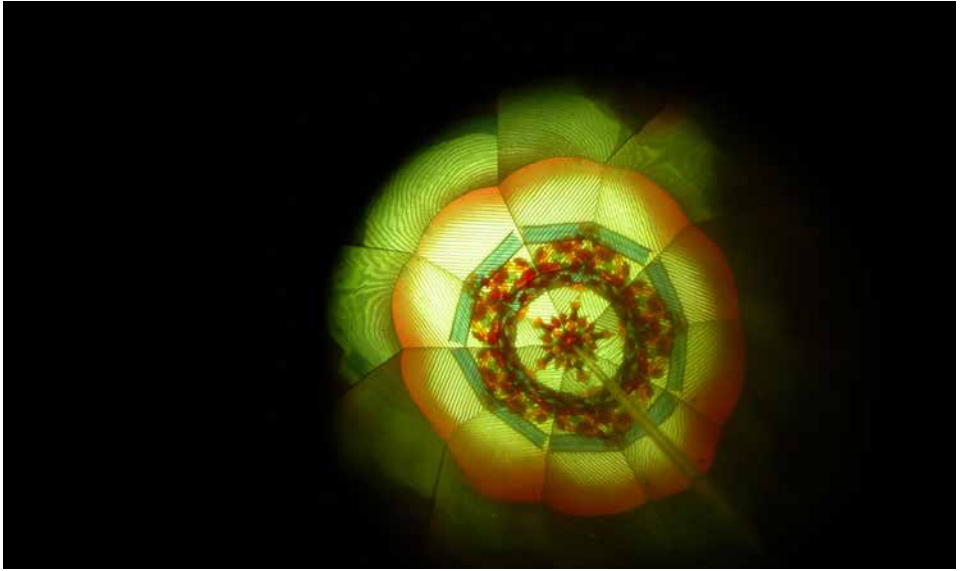
DE GLASRAMEN

De glasramen bestaan uit witte of gekleurde stukken glas die met behulp van loden staafjes geplaatst worden, om zo een decor te creëren. De eerste glasramen verschijnen in de 6e eeuw. Al in de 7e eeuw werd deze nieuwe mode in het Westen massaal geadopteerd. Ten tijde van de Gotiek werd de muuroppervlakte van de kerken steeds meer ingedijkt ten gunste van talrijke traveeën waarin glas-in-loodramen werden ingebed.

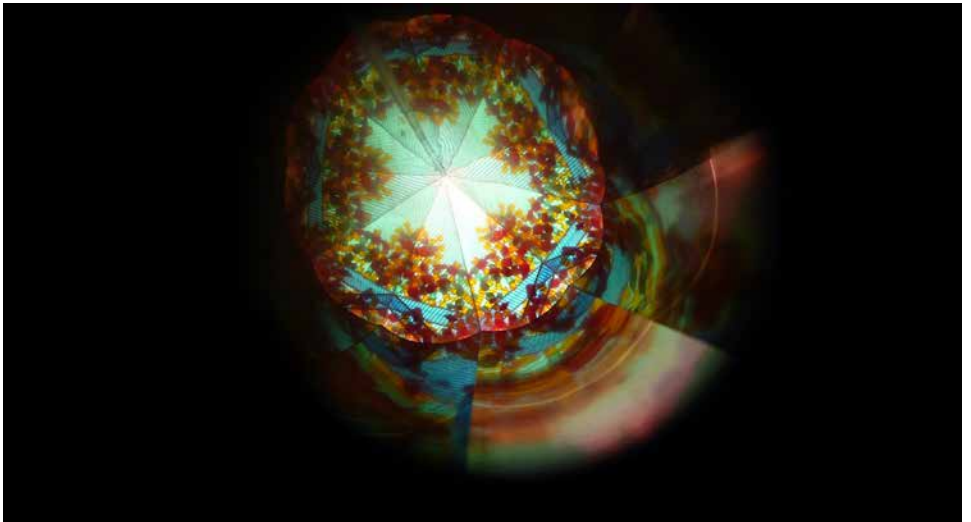
Deze creaties, die steeds gedurfter werden, hebben een symbolische functie; ze dienen het fysieke licht om te vormen tot goddelijk licht, een metafoor voor de aanwezigheid van God die de hemelse microcosmos in het hart van de kerk afbakent. Dankzij de neogotiek beleeft de kunst van het glas-in-lood in de 19e eeuw een opleving.

Glas-in-lood-element, België, begin 20e eeuw, voormalige feestzaal van de dierentuin van Antwerpen © Grand Curtius, Ville de Liège

Jenny Donnay, *sans titre*, 2020, video-installatie © J. Donnay

Jenny Donnay, *sans titre*, 2020, video-installatie © J. Donnay

JEAN-FRANÇOIS CUDA

Jean-François Cuda werd in 1975 in Ougrée geboren. In 2008 studeerde hij af aan het Institut Supérieur d'Architecture Lambert Lombard. In 2014 zette hij zijn opleiding voort aan de Academie voor Schone Kunsten van Luik. Gepassioneerd door kunst en meer in het bijzonder door de schilderkunst reflecteert zijn werk de samenvloeiing van zijn beide opleidingen. Vanuit een thematisch standpunt blijft hij trouw aan de abstractie, de stroming die de artistieke scène van het eerste kwart van de 20e eeuw tot de naoorlogse decennia domineert. Net zoals dit bij de kunstenaars van lyrische abstractie het geval is, is de schilderkunst van Cuda een weergave van gebaren. Ze onthult als het ware de bewegingen die de schilder tijdens het creatieproces maakte. Elk schilderij is een soort van abstract zelfportret, waarin zijn persoonlijkheid onthuld wordt. Dit afvlakken van zichzelf op het canvas, stelt ons in staat zijn energie, zijn gevoeligheid, ... waar te nemen.

De schilderijen van Jean-François Cuda zijn rond kleurvlakken opgebouwd. Deze zones van intense kleur lijken in de vormen die hen afbakenen te drijven. Van zijn opleiding tot architect houdt hij een zekere gevoeligheid voor geconstrueerde vormen over die, net als de elementen van de architectuur, de ruimte van het canvas structureren om het, in dit geval, naar herinneringen aan landschappen om te zetten.

Als onderdeel van Inner Space Vol.6 koos Jean-François Cuda er niet voor om voort te bouwen op een werk of een gedeelte van de collectie van het museum. Op geheel natuurlijke wijze werd hij aangetrokken door de structuur van de architectuur en de hedendaagse interventies in het urbanistische complex. Het is vooral in het nieuwe trappenhuis van de Curtius-resi-

dentie, een opeenvolging van spiraalvormige voluten die zich in de ruimte ontvouwen, dat hij een parallel met zijn werk vond.

LYRISCHE ABSTRACTIE

Kort voor de Eerste Wereldoorlog, proberen sommige avant-gardekunstenaars niet langer onderwerpen of objecten voor te stellen, maar maken composities die totaal onafhankelijk van enige verwijzing naar de echte wereld zijn. Zo neemt de abstracte kunst de vorm aan van een niet-representatieve, niet-figuratieve kunst, waarbij lijnen en kleuren de basis vormen van elk werk. Na verloop van tijd neemt de abstracte kunst verschillende oriëntaties aan, van de geometrische tendens, bekend als «koude abstractie», tot de lyrische en door emotionele gedreven schildersgebaren gedreven tendens, bekend als «warme abstractie».

De lyrische abstractie ontwikkelt zich na de Tweede Wereldoorlog in Parijs, als reactie op de Geometrische Abstractie, maar vooral in de context van de wederopbouw van een land en zijn identiteit na het gewapende conflict.

Dit verlangen staat tegenover de nieuwe New York School, een rijzende ster van creativiteit.

In 1947 werd de term «Lyrische abstractie» voor het eerst gebruikt in Parijs op de tentoonstelling «L'imaginaire». Deze term duidt elke vorm van abstracte kunst aan die geen beroep doet op geometrische vormen, noch op de wetten van de constructie.

Het doel van de werken die tot de

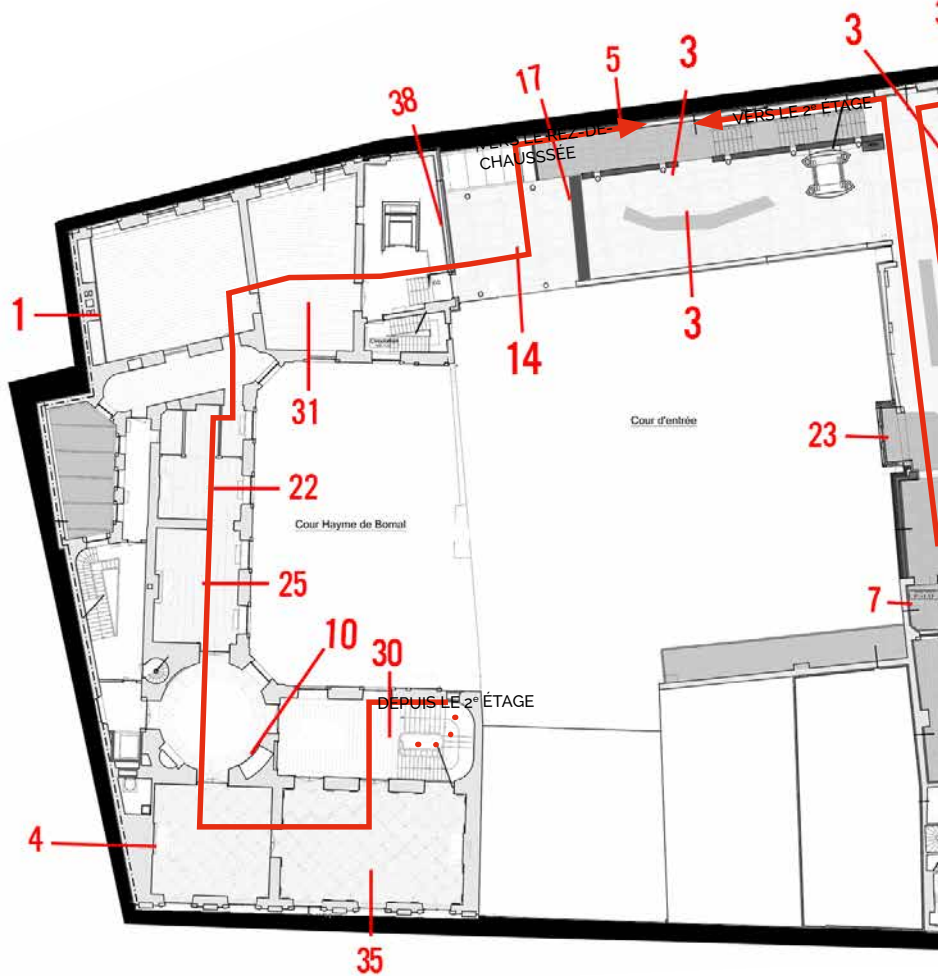
lyrische abstractie behoren is om de gebaren tastbaar te maken, om gevoelens op te wekken en ideeën te genereren zoals de stemmingen van de kunstenaar, zijn carrière, zijn reactie op de sociale en politieke gebeurtenissen van zijn tijd

Voor de kunstenaars behorend tot de Lyrische Abstractie zijn het gebaar en de materie de echte drijfveren van de artistieke expressie. Ze dromen van het veranderen van de wereld en het nastreven van een egalitair en communautair ideaal.

Jean-François Cuda, *les chantiers colorés*, 2020, acryl op canvas © J-F Cuda

1^E VERDIEPING

1. ACHER p.22

3. ATILA

4. BABI AVELINO p.18

5. CAROLINE ROLOUX

6. CHARLES-HENRY SOMMELETTE

7. CHARLOTTE DE NAEYER p.12

9. MICHAËL NICOLAÏ

10. DIRK D. KNICKHOFF

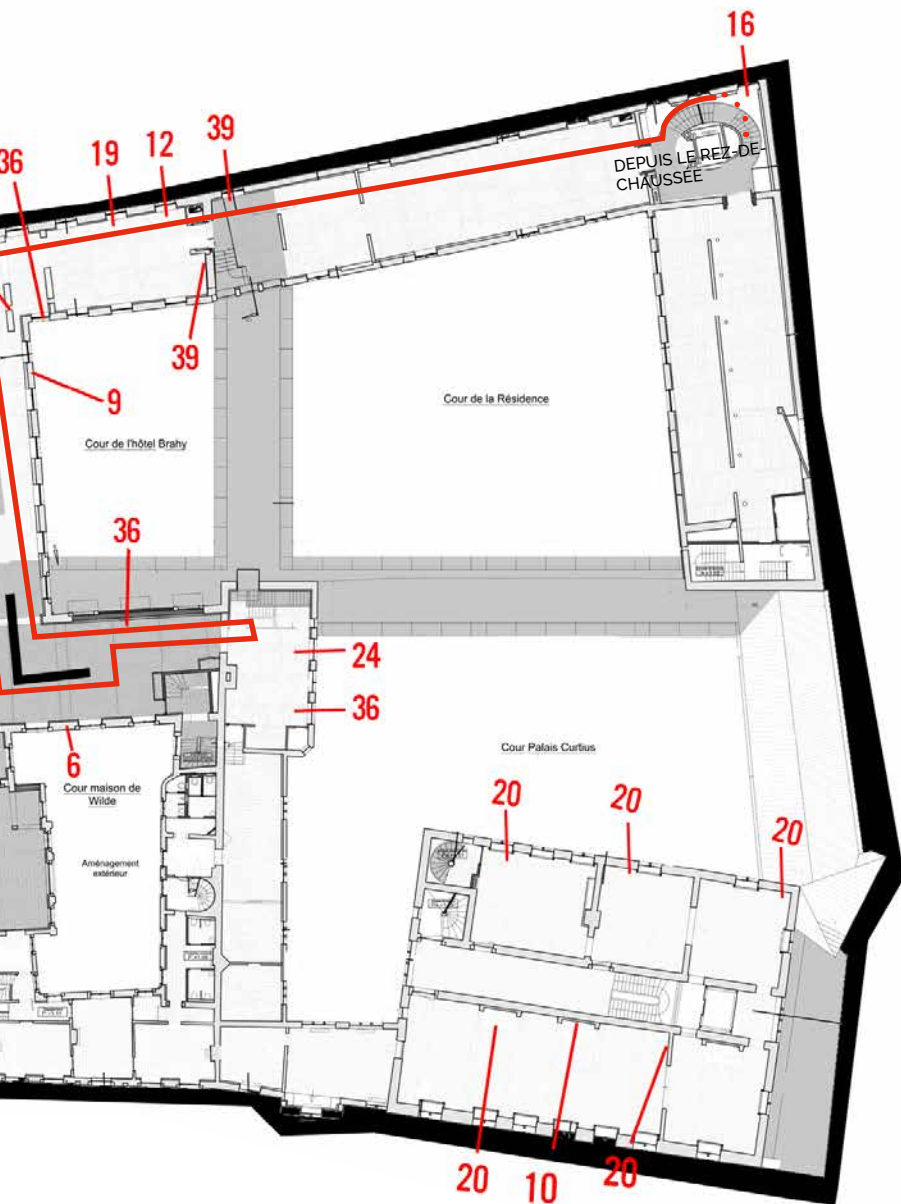
12. GRÉGOIRE FAUPIN

14. KRISTINA SEDLEROVA-VILLANEN

16. JEAN-FRANÇOIS CUDA

17. JOAO COSTA LEAL

19. JOSIANNE HERMESSE

- 20. LAURENCE GERARD
- 22. MARINE SHARP
- 23. SAMUEL BELLO
- 24. NAR
- 25. PATRICK MAGNUS
- 30. SOFIE VANGOR p.14
- 31. THIERRY GROOTAERS

- 35. WERNER MORON p.16
- 36. HUSEIN BEDDAY
- 38. NICOLAS DEPRez
- 39. COCO

CHARLOTTE DE NAEYER

Van 1996 tot 1999 studeert Charlotte De Naeyer beeldende kunst aan de École Supérieure des Arts Saint-Luc in Luik. Ze volgt er vervolgens een opleiding in het restaureren / conserveren van kunstwerken. Van kinds af aan is ze als betoverd door de dierenwereld. Het observeren van de natuur vanuit haar "hut", het lezen van dierenverhalen in de strips van René Hausman en de wekelijkse afspraak op zondag met het programme "Le Jardin Extraordinaire" spelen een grote rol in haar leven als klein meisje. Reeds op zeer jonge leeftijd tekent ze dieren, modeleert ze ze in plasticine of beeldhouwt ze ze in hout. Vandaag is het dierenthema nog steeds een rode draad in haar werk. Ze ontwikkelt bestaria. Via deze weg nodigt ze ons uit de eenvoud van de natuur te ontdekken.

Voor Inner Space Vol.6 in het Grand Curtius heeft Charlotte De Naeyer plastische installaties gerealiseerd rond het thema van de aquatische fauna. In het licht van een serie amforen uit de Gallo-Romeinse periode gevonden in de provincie Luik, installeerde ze een gigantische pijlstaartrog. Refererend naar de onderwaterwereld, suggereert ze dat deze archeologische artefacten hadden kunnen worden ontdekt in een aquatische context en vindt een archeologische context onder water uit.

Verderop in het parcours installeert de kunstenaar grote potvissen die over de 12e eeuwse kalkstenen doopvont afkomstig uit de Maasstreek vliegen. Deze grote zeedieren zijn gemaakt uit jesmoniet, een composietmateriaal op basis van gips. Dit materiaal wordt onder andere gebruikt bij het maken van gegoten voorwerpen. Charlotte De Naeyer heeft ervoor gekozen om deze potvissen te bedekken met een trompe-l'oeil schilderij dat kalksteen imiteert. Eén van de beide bekkens is ver-

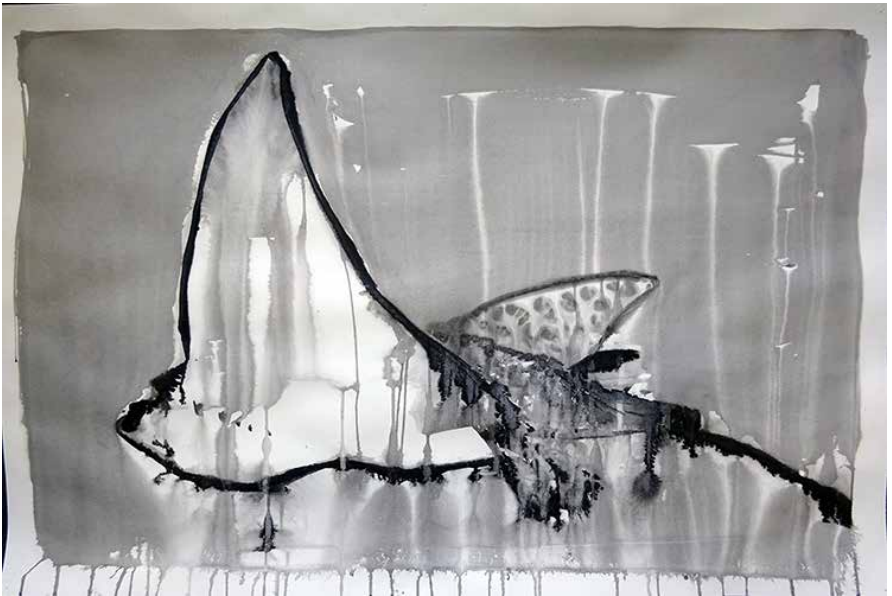
sierd met een decor dat een lammetje, een engel van de Apocalyps die een trompet laat schellen, scharrelende vogels en een hybride dier dat door het kruis wordt neergehaald, voorstelt.

ONDERWATERARCHEOLOGIE

Onderwaterarcheologie is een wetenschappelijke discipline die in het begin van de 19e eeuw is ontstaan met het verschijnen van zwaarvoetige scuba-uitrustingen en de eerste onderwatertoestellen. Deze praktijk bestond aanvankelijk uit het verzamelen van schatten die op de zeebodem rustten om vervolgens private en publieke collecties te verrijken.

In het eerste kwart van de 20e eeuw kreeg de onderwaterarcheologie een steeds wetenschappelijker karakter. Ze werd het onderwerp van specifiek methodologisch onderzoek met exploratieactiviteiten, steekproeven met het oog op opgravingen en documentair onderzoek.

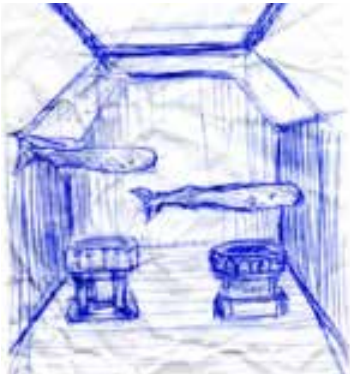
In de eerste kwart van de 20e eeuw wordt de onderwaterarcheologie steeds wetenschappelijker. Ze wordt het onderwerp van specifiek methodologisch onderzoek met prospectieactiviteiten, zoekopdrachten en documentair onderzoek. Vanaf het einde van de jaren tachtig ontwikkelde de onderwaterarcheologie op grote dieptes zich, een discipline waarvoor meer middelen en specifiek personeel nodig waren. Ze is langzamer en duurder dan de archeologie op het land, maar biedt informatie die niet door andere archeologische contexten geboden kan worden. Sites leveren vaak complete ensembles op, zoals bijvoorbeeld in het geval van een scheepswrak.

Charlotte de Naeyer. Raie, 2020. Chinese inkt © Charlotte de Naeyer

RENÉ HAUSMAN

René Hausman is afkomstig uit Verviers. Hij is illustrator en auteur van stripboeken. Dankzij Raymond Macherot kwam hij bij de krant « Spirou » (Robbedoes) terecht. Tussen 1959 en 1973 publiceert hij « Le Bestiaire, Nature ». Hij bestudeert honderden dieren in de vorm van sprookjes, verhalen en pedagogische fiches.

Schets van Charlotte de Naeyer © Charlotte de Naeyer

DOOPVONT

Doopvonten behoren tot het kerke-lijk meubilair. Ze worden gebruikt voor het sacrament van de doop in de christelijke religie. Meestal bestaan deze doopvonten uit een pilaar van ongeveer 1m50 met daarboven een bekken dat als bassin fungeert. Vele beschikken over een achthoekig bekken, een overgangsvorm tussen de cirkel en het vierkant. Het cijfer 8 is tevens het symbool van schepping en verrijzenis.

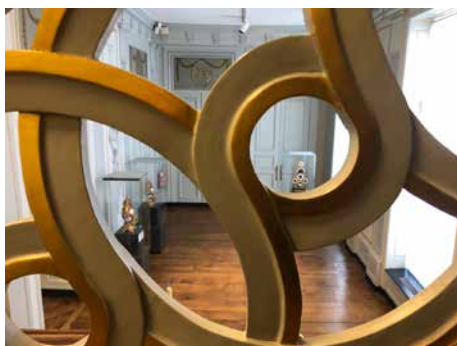
De doopvonten bevinden zich vaak in de noordwestelijke hoek van de kerk (aan de linkerkant als je binnenkomt), een metaforisch beeld voor het uit de schaduw komen en naar het licht treden. De doopvont kan zich ook in het schip van de kerk bevinden om de gelovigen aan hun eigen doop te herinnering, aan hun intrede in de gemeenschap van God.

SOFIE VANGOR

Sofie Vangor stamt uit een kunstenaarsfamilie. Op geheel natuurlijke wijze richt ze zich in de eerste plaats, in de voetstappen van haar vader, op de gravure. Naast graveren, studeert ze ook de schilderkunst aan de Academie voor Schone Kunsten van Luik. De gravure wordt echter de rode draad van haar werk.

Voor **Inner Space Vol. 6** presenteert de kunstenares haar zijn werk «Géant» (Reus, reusachtig). In dit artistieke project verwerpt Sofie Vangor de normen en bekrompen culturele waarden die ons impliciet worden opgelegd. Als jonge vrouw en moeder wordt de kunstenares vaak geconfronteerd met maatschappelijke verwachtingen waarin ze weigert gecategoriseerd te worden.

In haar producties voor «Géant» weigert ze de rol die de samenleving haar wil opleggen op te nemen. Dit neemt de vorm aan van voorstellingen, multidisciplinaire installaties waar foto's en afbeeldingen elkaar kruisen, prentkunst, kortstondige tatoeages (gebaseerd op gegraveerde gom die op de huid van de toeschouwers geplaatst wordt). Bij de installatie is de «Krupp», een dans afkomstig uit de arme wijken van Los Angeles die in de jaren 2000 ontstond, alomtegenwoordig. Deze dans bestaat uit herhaalde en snelle bewegingen die woede en boosheid simuleren. Deze dans is voor de kunstenares een spirituele handeling die haar in staat stelt innerlijke strijd te kanaliseren, maar ook om deze tot uiting te brengen. De toeschouwer wordt aangespoord om hetzelfde te doen. Het opent de deur naar universele vragen rond de menselijke complexiteit en zijn paradoxen.

rappenhuis van het Hôtel de Hayme de Bomal
© Grand Curtius, Ville de Liège

Sofie Vangor, *Géant*, 2020.
Afbeelding afgedrukt op stof en olieverfschilderij © Sofie Vangor

WERNER MORON

Werner Moron werd in 1962 in Berchem geboren. Tegenwoordig woont hij in Luik en is hij op de vijf continenten actief. In 1991 studeerde hij af aan de Academie voor Schone Kunsten van Luik na een opleiding in traditioneel schilderen te hebben gevolgd. Inmiddels heeft de kunstenaar een multidisciplinaire aanpak ontwikkeld.

Sinds 2000 regisseert Werner Moron handelingen, voorstellingen of evenementen waarbij de toeschouwer betrokken wordt, als onderwerp en als burger. De kunstenaar treedt op tal van diverse plaatsen op. Hij mengt materialen en artistieke transmissiewijzen, van tekeningen tot conferenties. Gefascineerd door taal en de kracht van betekenissen verwerkt hij in zijn werk een politieke dimensie vol poëzie en esthetiek. Zijn benadering is ook sociaal, en hij probeert voortdurend het geweten van het publiek aan te spreken.

MUSEUM VAN HET EFEMERE IN HERSTAL

Het is gelegen aan de achterkant van het nieuwe gemeentehuis van Herstal. Het Museum van het Ephemere is veel meer dan alleen maar een stadspark. Het werd ontworpen en gefinancierd door URBEO (Automone Gemeentelijke Regie van Herstal). Dit natuurbewustzijnscentrum gelegen in een stedelijke omgeving wordt beheerd door Natagora, een vereniging die tot doel heeft de natuur in Wallonië en in Brussel te beschermen door een evenwicht tussen biodiversiteit en menselijke activiteiten te bewaren. Het bevindt zich in een tuin ontworpen door Adrien Mans. De site is echter het resultaat van een concept bedacht door de kunstenaar Werner Moron. Elke inwoner van de gemeente kan er telen, produceren, ruilen, genieten door deel te nemen aan de bescherming van de natuur maar ook van in het wild groeiende planten. Hij kan er tevens deelnemen aan een participatief kunstproject dat deel uitmaakt van een milieuvriendelijke aanpak.

Museum van het efemere
© Ville de Herstal

Werner Moron, *sans titre*, 2020, installatie van voorwerpen die door de tijd zijn afgebroken en met acryl zijn beschilderd - mixed art
© Werner Moron

BABI AVELINO

Babi (Barbara) Avelino werd in 1975 in Sao Paulo geboren. Ze behaalde een diploma Communicatiewetenschappen aan de universiteit van São Paulo. Van 1996 tot 1997 was ze werkzaam in de sector van de reclamefotografie. Vervolgens ging ze aan de slag als freelancer in de fotojournalistiek. In 1999 is ze naar België verhuisd. Ze studeerde film en regisseerde daarna documentaire video's. Haar nooit aflatende passie voor het audiovisuele en de fotografie zette haar ertoe aan haar opleiding aan de Academie voor Schone Kunsten van Luik te voltooien. Dit gebeurde van 2012 tot 2014.

In het kader van Inner Space Vol.6 brengt ze de video-installatie «Illuminations» in het Salon met de Palmbomen van de herenwoning Hayme de Bomal. Bij haar keuze liet de kunstenares zich vooral leiden door het met verguldsels versierd salon. Voor haar is dit decor een directe verwijzing naar de «Eeuw van de Verlichting» dat ze door middel van haar installatie wil valoriseren.

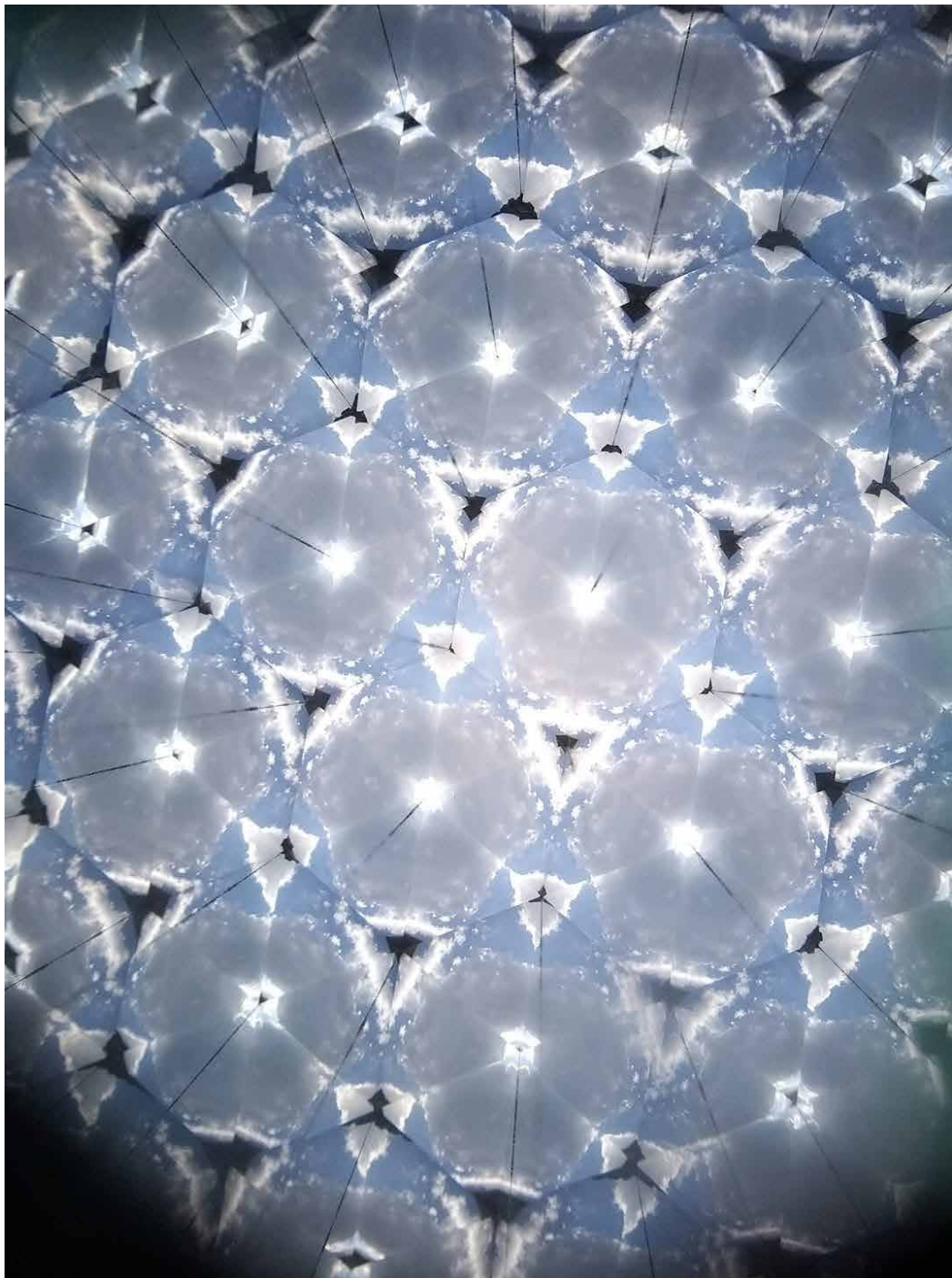
De afbeeldingen in het hart van haar installatie werden door Babi Avelino tijdens haar bezoeken aan het museum met haar smartphone vastgelegd. Rond deze afbeeldingen bedacht ze het scenario van een romantisch en universeel liefdesverhaal. Ze koos ervoor om deze museale projecties te associëren met uittreksels uit romantische filmscènes die ze tijdens de lockdown bekeek.

Zo worden de beelden van haar verhaal geassembleerd als ware het door een caleidoscoop. Zij had het thema van de caleidoscoop al verkend tijdens haar samenwerking met Printart (Belgisch atelier voor drukkunst op behang) in de serie «Katon», een onderzoek naar het dagelij-

ks leven gezien door het spectrum van de caleidoscoop. Binnen de afbeeldingen van «Illuminations», herkent de kijker de architectonische decors van het salon en de details van de Paul & Virginie-klok uit de Duesberg-collectie, die de romantische helden van de gelijknamige roman van Bernardin de Saint-Pierre (1737-1814) in beeld brengt.

CALEIDOSCOOP

De term caleidoscoop komt van het Griekse «kalos» wat «mooi» betekent, «eidōs» dat «beeld» betekent en «skopein» dat als «kijk» vertaald kan worden. Het is de Schotse fysicus Sir David Brewster die het object in 1816 uitvond tijdens zijn experimenten omtrent de polarisatie van het licht. Reeds in 1818 kende het object een groot succes in Parijs. Bestaande uit een bepaald aantal stukken, geeft het een onbeperkt aantal kleurencombinaties. Het inspireert bijgevolg tal van schrijvers en filosofen die in de caleidoscoop de illustratie zien van de manier waarop men iets nieuws kan creëren door een reeds bestaand iets te herwerken. De caleidoscoop wordt dan ook een symbool van eeuwige vernieuwing.

Babi Avelino, *Illuminations*, 2020, video-installatie © Babi Avelino

HERENWONING HAYME DE BOMAL, GRAND CURTIUS COMPLEX

Als weerspiegeling van de neoklassieke architectuur van de tweede helft van de 18de eeuw in Luik, is het Hôtel de Hayme de Bomal een perfect voorbeeld van de Franse architectuur, in de traditie van de Parijse hotels, met inbegrip van pronkpartementen gelegen op de eerste verdieping. Het gebouw wordt toegeschreven aan de architect Barthélemy Digneffe voor Jean-Baptiste de Hayme de Bomal, een belangrijke burgemeester van Luik. Het Salon met de Palmbomen is één van de galaruimtes van de herenwoning. Het is bereikbaar via een ruime overloop en een monumentale trap. De interieurdecoratie is ontleend aan de verdragen van de architectuur van Jean-François Neuforge. Ze weerspiegelen de elegantie en verfijning van de 18e eeuw. Deze decors beschikken ook over een tikkeltje exotisme door de aanwezigheid van de palmbomen. Sommigen zien in deze afbeeldingen, naast de invloed van het exotisme dat in de loop van de Eeuw van de Verlichting in zwang was, een symbool van de heer (de palmboom) en van het volk (de druif die zich om de boom heen wikkelt). Het herenhuis wordt vervolgens de Prefectuur van het Departement van de Ourthe. Napoleon Bonaparte zal er trouwens twee keer verblijven (met zijn twee opeenvolgende echtgenotes). Vervolgens wordt het de zetel van de Nederlandse administratie. Daarna wordt het eigendom van Pierre-Joseph Lemille, die het in 1884 aan de Stad heeft afgestaan om er het Wapenmuseum van te maken. Sinds 2009 maakt het gebouw deel uit van het architectureel complex van het Grand Curtius. Het herbergt een deel van de permanente collecties.

Grand Curtius, Hôtel de Hayme de Bomal, salon aux palmiers © Ville de Liège

HET TIJDPERK VAN DE VERLICHTING

De 18e eeuw wordt gekenmerkt door een belangrijke intellectuele en culturele ontwikkeling doorheen Europa, «De Eeuw van de Verlichting» genoemd. Deze eeuw wordt verlicht door het «licht» van de kennis. Ze bekampt de duisternis van de onwetendheid door de verspreiding van kennis. Het is de eeuw van de filosofen, verlichte denkers, die zich richten op het in vraag stellen van traditionele waardensystemen zoals religie, opvoeding, wetenschap, absolute monarchie, enz. Ze willen de rede, een filosofisch begrip dat door Descartes is ontwikkeld, op alle denkgebieden toepassen.

Op grond van de Rede bekritisieren ze religieuze overtuigingen, politieke instellingen, zelfs de economische organisatie. Door deze kritiek denken ze alles wat de vrijheid van het individu schaadt uit te schakelen. Vanuit hun oogpunt zou de wijsheid van de wetten moeten leiden tot ieders geluk.

Grand Curtius, Hôtel de Hayme de Bomal, salon aux palmiers (detail) © Ville de Liège

ACHER

Acher werd in 1978 in La Louvière geboren. Hij woont en werkt in Luik. Na zijn opleiding in fotografie aan de École Supérieure des Arts Saint-Luc in Luik, groeide Acher uit tot een multidisciplinair kunstenaar die zowel de kortfilms regisseert als met fotografie en plastische kunsten bezig is. Hij maakt ook deel uit van de kunstenaars die actief zijn in het Museum van het Ephemere in Herstal.

Ook al komen zijn creaties op het eerste gezicht vrij grappig over, ze zijn niettemin dragers van vele vragen, die tot doel hebben een bewustzijn van de disfuncties binnen de maatschappij te creëren. Voor de kunstenaar is de realiteit van onze wereld een product geworden. De centrale thema's van zijn werk zijn bijgevolg de mensenrechten, de onderdrukking van volkeren, de uitbuiting, het geweld en de over-mediatisering.

Voor Inner Space Vol.6, brengt Acher «*Désirable en soi – Desirable in itself*». De materie die de kunstenaar voor zijn bijdrage heeft gekozen is een aluminium plaat van het Atomium die hij verwierf ten tijde van de renovatie van het monument in 2005. Het Atomium is een nog steeds overblijvend symbool van de Wereldtentoonstelling van 1958 in Brussel. In de collectieve verbeelding wordt het geassocieerd met de moderniteit van de naoorlogse periode. Op deze plaat afkomstig van het Atomium, heeft Acher de verzen uit een gedicht van Patrice Lumumba, «*Pleure, ô Noir, frère bien-aimé* » («*Huil, o Zwarte, geliefde broer*») geschreven. Dit vers werd in September 1959 in de krant *Indépendance*, het orgaan van de Congolese Nationale Beweging (*Mouvement National Congolais – MNC*) gepubliceerd. Door deze associatie verwijst hij naar verschillende ge-

GALLERY KUNSTKOMPLEX

Gallery Kunstkomplex werd in 2010 door Nicole Bardohl opgericht. Ze presenteert schilderijen, beelden, foto's en andere kunstobjecten met een conceptuele benadering, waarbij meer en meer de nadruk gelegd wordt op performatieve kunst. Het Kunstkomplex nam trouwens het initiatief een festival voor de performatieve kunst in te richten in Wuppertal en is betrokken bij het ontwerpen en de financiering van artistieke projecten op dit creatieve gebied. De galerij vertegenwoordigt verschillende kunstenaars die aan de Inner Space-tentoonstelling in het Grand Curtius deelnemen, onder andere Acher.

beurtenissen die verband houden met het koloniale verleden van België. Het handelt onder andere over de koloniale propaganda binnen de Expo 58, die vorm kreeg in het «*Negerdorp*», een reconstructie van een Afrikaans dorp, in de afdeling «*Belgisch Congo*». Dit «*Negerdorp*», bijgenaamd de «*menselijke diertuin*», wou traditionele kunst vertegenwoordigen met Congolese figuranten die op de site aanwezig waren en «*aangeboden*» werden aan de nieuwsgierige ogen van de bezoekers. Acher roept ook de persoonlijkheid op van Patrice Lumumba, een Congolese politicus, op. In 1958, werd Patrice Lumumba, de toenmalige activist voor een Verenigd Congo en sympathisant van de Liberale Partij, door de Belgische autoriteiten uitgenodigd om de Wereldtentoonstelling te bezoeken. Hij voelt zich gekwetst en zelfs beledigd door het beeld dat van het Congolese volk in het «*Negerdorp*» wordt opgehangen. Gemarkeerd door dit bezoek

Achier. *Désirable en soi*. 2017. acrylique, Posca et collage © Achier

van schaamte richtte hij het hierboven genoemde "Mouvement National Congolais" op en groeit hij uit tot één van de belangrijkste spelers in de onafhankelijkheid van Congo. Na een door Joseph Désiré Mobutu uitgevoerde staatsgreep, die de steun van de Belgische autoriteiten genoot, wordt hij in januari 1961 door Katangese rebellen gevangen genomen, gemarteld en vermoord.

Door te opteren voor de combinatie van het materiaal en de tekst, onthult Acher de tegenstrijdigheid tussen de technologische moderniteit waarvan de Expo 1958 getuigde en de kapitalistische relatie tegevoer het kolonialisme.

In het Grand Curtius koos hij ervoor zijn werk te laten dialogeren met "De Kruisafneming" toegeschreven aan Cornelis Schut (omtrekt 1630) en met de "Lamentation sur le Corps du Christ" van Marcel Delmotte (1933).

De Vlaamse barokschilder Cornelis Schut werd in Antwerpen geboren. Hij ging in de leer bij Peter Paul Rubens. Zijn stijl wordt gekenmerkt door een expressieve en nerveuze penseelstreek. De compositie van de «Kruisafneming», die in het Grand Curtius bewaard wordt, is als het ware een erfgenaam van de piramidale composities gemaakt door Rubens voor de Onze-Lieve-Vrouw kathedraal van Antwerpen. Uiterst rechts beeldde de kunstenaar de heilige Franciscus van Assisi af. Zijn aanwezigheid kan verklaard worden door de bestemming van het werk: de oude Capucijnerkerk in Spa, een religieuze orde die als echte zonen van deze heilige beschouwt.

De kunstenaar Marcel Delmotte, afkomstig uit Charleroi, is grotendeels beïnvloed door de expressionistische beweging. In zijn schilderwerk vindt men ook trekken

van het symbolisme terug. Hij is vertrouwd met grote formaten en deze klaagzang op het lichaam van Christus is kenmerkend voor zijn werk. Door zijn werk te associëren met deze schilderijen, kiest Acher ervoor om een correlatie te creëren tussen het martelaarschap van Jezus en de voorwaarden die leidden tot de moord op Lumumba. Voor de kunstenaar werden de Congolese politicus en Christus, die beide gemarteld werden voor hun ideeën, symbolen waarvan hij vindt dat ze ten behoeve van commerciële doeleinden gerecupereerd worden.

DE KRUISAFNAME

Deze episode wordt in teksten van de Evangelien verteld. Na de dood van Christus aan het kruis, verzoekt Jozef van Arimathea Pontius Pilatus om de toestemming het lichaam van Jezus mee te nemen. Wanneer hij de vergunning verkregen heeft, koopt hij een lijkwade en Nicodemus brengt een mengsel van mirre en aloë. Samen halen ze het lichaam van de dode Christus van het kruis. De voorstelling van deze passage van het Evangelie vermeldt meestal de aanwezigheid van Jozef van Arimathea, Nicodemus en Maria. De zusters van Maria, bedienden en een menigte die trouw bleven aan Jezus worden ook vaak afgebeeld. Het lichaam wordt op louter armkracht van het kruis naar beneden gehaald, sommige figuren worden soms op ladders geplaatst en anderen aan de voet van het kruis afgebeeld klaar om het lichaam in ontvangst te nemen. Vaak gebruiken de hoofdrolspelers een laken als hulpmiddel om het te ondersteunen.

SYMBOLISME

Het Symbolisme is in de allereerste plaats een voornamelijk literaire beweging die zich rond 1885 in Frankrijk ontwikkelde en zich vervolgens vertaalde naar het domein van de beeldende kunst. Zijn opkomst is een reactie op het realisme dat beschouwd werd als een te concrete kunst en op het impressionisme en zijn wetenschappelijke benadering van kleur. Voor artiesten van het Symbolisme, die de moderniteit afwijzen, beperkt de wereld zich niet tot het concrete uiterlijk. Hij is een mysterie dat ontcijferd dient te worden. Het Symbolisme wil op die manier een hogere realiteit oproepen, voorbij de schijn, hetgene dat niet zichtbaar is.

liteit omvormen en stilistisch weergeven met als doel bij de toeschouwer een sterke emotionele respons op te roepen. Ze vervormen personages en vormen, verlengen en schematiseren de trekken om aan hun schilderij een krachtige uitstraling te geven, die ze met een heftig kleurenpalet associëren.

EXPRESSIONNISME

De expressionistische beweging vindt rond 1905 haar oorsprong in Duitsland met de oprichting van de groep «Die Brücke». Expressionisme raakt vele gebieden, of het nu gaat om de schilderkunst, beeldhouwkunst, literatuur, muziek of zelfs theater en film. Het ontstaan van deze beweging is een reactie op het impressionisme dat zich nog steeds vastklampt aan het afbeelden van de fysieke en visuele werkelijkheid. Het is ook een reactie op het academisme en de maatschappij van die tijd. Deze kunstenaars hekelden de hardheid van de wereld en moedigden een terugkeer naar de natuur aan die in hun werk allegorisch wordt. Expressionistische schilderkunst biedt angstaanjagende visies die de rea-

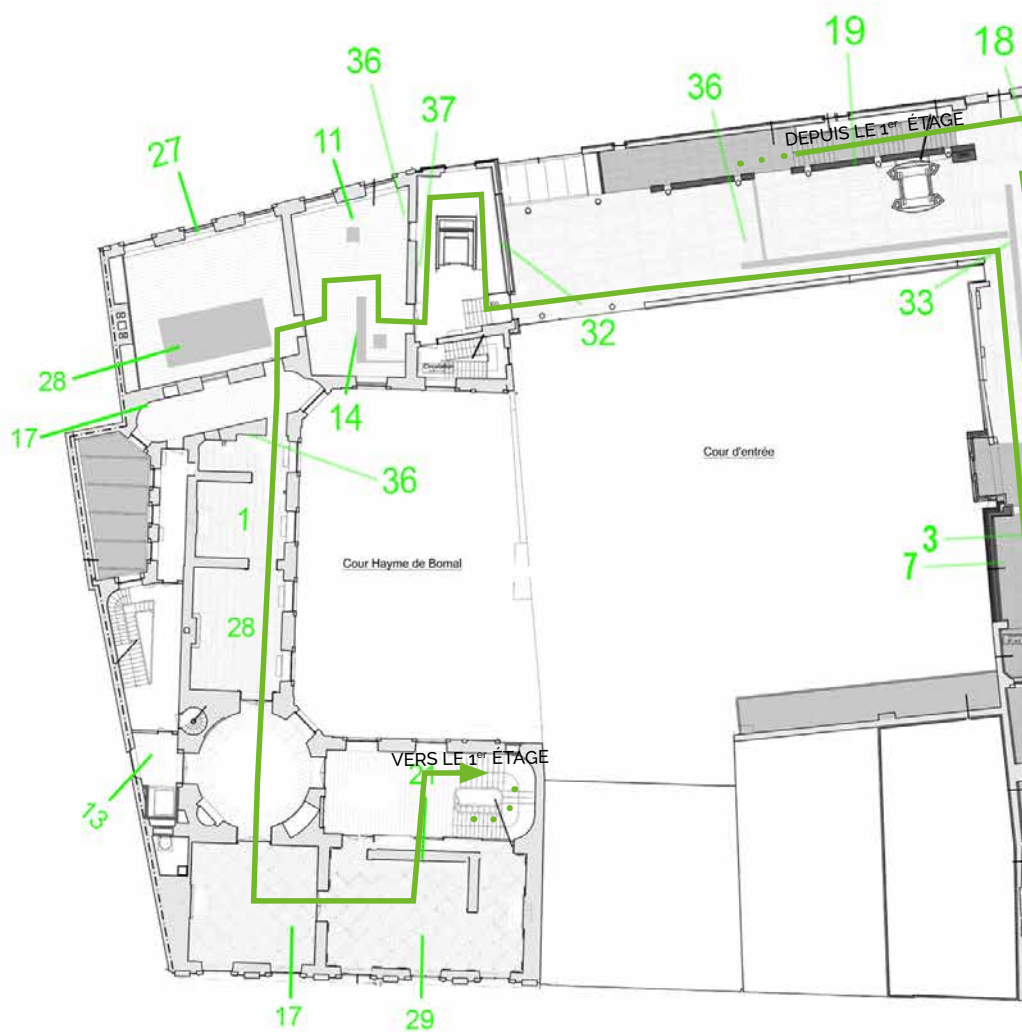

Cornélis Schut, *Descente de croix*, vers 1630. Huile sur toile © Grand Curtius, Ville de Liège

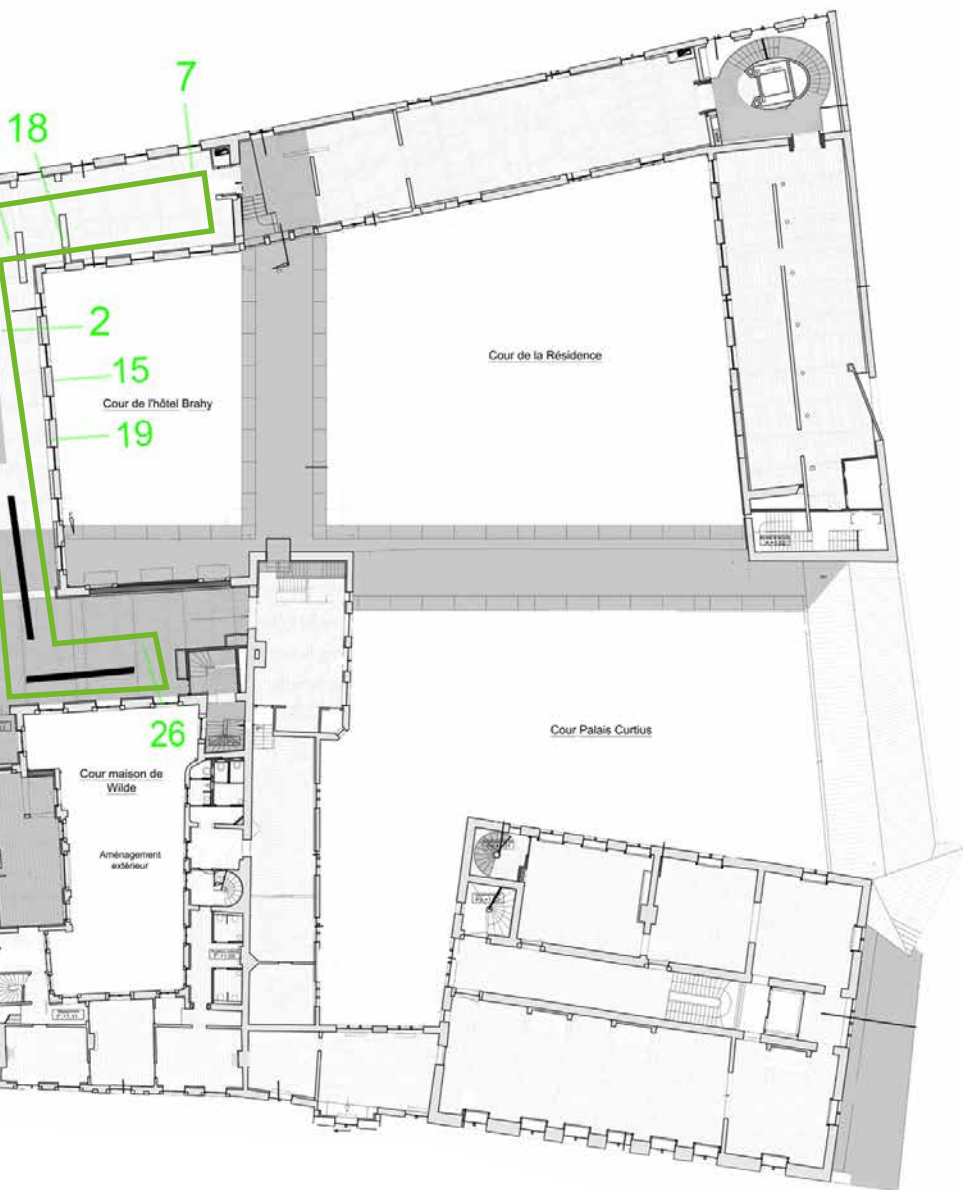
Marcel Delmotte, *Lamentation sur le corps du Christ*, 1933. Huile sur toile © Grand Curtius, Ville de Liège (D.R.)

2DE VERDIEPING

- 1. ACHER p.22
- 2. ANNE-SOPHIE FONTENELLE
- 3. ATTILA p.30
- 7. CHARLOTTE DE NAEYER p.12
- 11. GAËTANE LORENZONI
- 13. THIERRY HANSE p.36

- 14. KRISTINA SEDLEROVA-VILLANEN
- 15. JENNY DONAY p.6
- 17. JOAO COSTA LEAL
- 18. ROBIN BODÉÛS
- 19. JOSIANNE HERMESSE

21. LUC MABILLE
26. JOËLLE DESMARETS p.28
27. EMILIO SANCHEZ
28. SARAH MINUTILLO p.34
29. SIMON SOMMA
32. ULRIKE SCHOLDER

33. USHA LATHURAZ p.32
36 HUSSEIN BEDDAY
37. ILONA CHLUBNOVA

JOËLLE DESMARETS

Joëlle Desmaretts is een autodidactische kunstenares. Vier jaar lang volgde ze echter een opleidingsworkshop. Ze heeft ook geëxperimenteerd met restauratie van meubilair en met het ontwerpen van juwelen. Elk van deze disciplines heeft haar artistieke aanpak gevoed. Hoewel ze veel onderzoek doet naar de kunstgeschiedenis, is ze ook sterk beïnvloed door de actualiteitsfotografie. De menselijke figuur neemt in haar werk een belangrijke plaats in. Geïnspireerd door een foto, een gebeurtenis, een schets, of zelfs muziek, zijn haar werken het resultaat van een lang proces van introspectie. Ze houdt ervan om de wezens om haar heen te observeren en op basis van haar herinnering opnieuw op te roepen. Vanuit een plastisch oogpunt, kan men stellen dat zwart en wit domineren in een vrij donker creatief universum met een levendige en expressieve toets waarbij de penseelstreken nog voelbaar zijn.

Voor Inner Space Vol.6 is Joëlle Desmaretts trouw gebleven aan de dominantie van de menselijke figuur door gebruik te maken van middeleeuwse werken uit de collecties van de afdeling Religieuze en Maaslandse Kunst en door het lezen van het boek «Dood in de Middeleeuwen», dat de conceptie van de dood, de begrafenisrituelen en doodsgerelateerde ambachten in die tijd bestudeert. Joëlle Desmaretts richt zich vooral op de plaats en de rol van de katholieke religie in het dagelijkse leven. Uitgaand van een voorstelling van de Maagd Maria, een graflegging uitgevoerd in marmer en een beeld van een apostel, presenteert ze creaties die deel uitmaken van een voortzetting van een werk waarmee ze in 2019 is begonnen. Ze herneemt het idee van geïsoleerde individuen, tegen een volledig zwarte achtergrond, zonder decor en transponeert hun zwerftocht in een clair-obscur-effect.

MARIALE KUNST

De afbeelding van de Maagd is een belangrijk onderwerp in de westerse kunst. De Maagd Maria kan in veel bijbelse episodes voorkomen, maar ook individueel, als symbool van de maagdelijkheid, de Onbevleete Ontvangenis of in het kader van de Maria-ten-Hemel-Opneming. Deze voorstellingen van de Maagd kunnen ook feestdagen, verschijningen van de Maagd, geschriften van heiligen, of zelfs volksdevotie illustreren. De werken die haar afbeelden (dit is trouwens het geval voor elk werk dat een heilige afbeeldt) hebben enerzijds tot doel haar te eren, maar anderzijds ook de bemiddelende rol tussen God en de gelovigen te spelen, die haar aanbedding rechtvaardigt.

De oudste afbeeldingen van de Maagd dateren uit de 2e eeuw na Christus, en werden in de Romeinse catacomben aangetroffen. Na het Edict van Milaan in 313, draagt Keizer Constantijn bij tot de ontwikkeling van een katholieke architectuur en artistieke cultuur. Als gevolg daarvan wordt de verering van Maria steeds intensiever en groeit het aantal afbeeldingen welig. Na het Concilie van Efeze in 430, breidt de cultus van de Maagd Maria gestaag en snel uit. Tijdens deze bijeenkomst, bevestigden de religieuze autoriteiten haar statuut van "Theotokos", de moeder van Jezus. De afbeeldingen van Maria, tronend en haar kind dragend, worden steeds talrijker. Tot op de dag van vandaag is de afbeelding van Maria één van de pijlers van de katholieke iconografie.

Joëlle Desmarets, *L'Apôtre*, 2020, acrylique sur toile © Joëlle Desmarets

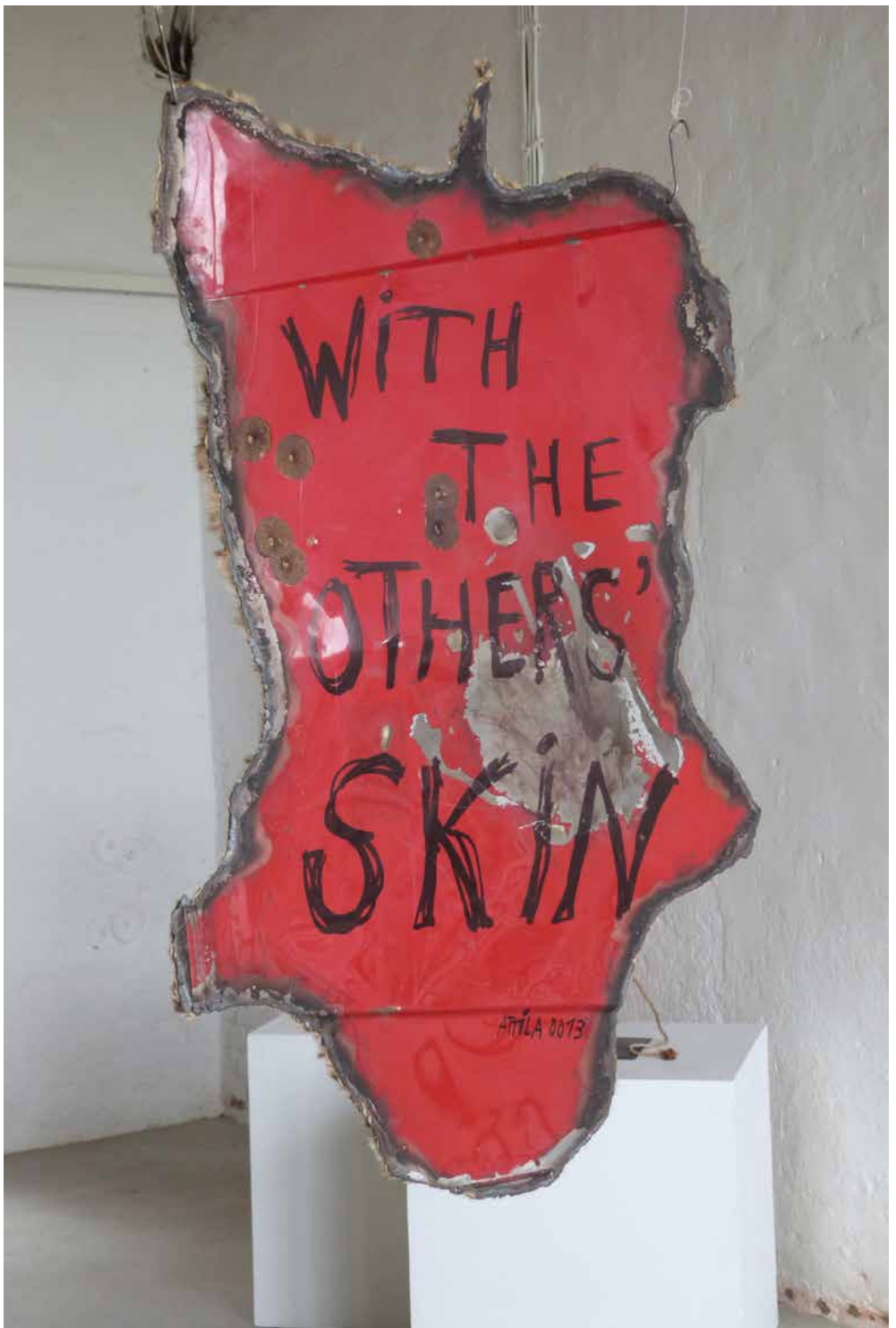
ATTILA

Attila werd in 1952 geboren. Hij studeerde in Luik archeologie, kunstgeschiedenis, antropologie, beeldhouwen en kunstgieterij. Al op zeer jonge leeftijd ontdekt hij de Afrikaanse kunst waarvan de expressieve kracht zijn verbeelding markeert. Vanaf zijn eerste kunstwerken is hij zeer geëngageerd. Hij krijgt echter te maken met censuur. Hij verhuist dan naar Frankrijk waar hij grote installaties creëert en deelneemt aan internationale symposia. Afrika blijft een grote aantrekkingskracht op hem uitoefenen. In 1996 vestigt hij zich in Ivoorkust en in 2002 in Burkina Faso. Hij ontwikkelt er een geëngageerd "Noord-Zuid" werk.

In het Grand Curtius brengt Attila «The last serial killer banquet» een collage gerealiseerd op basis van een foto van zijn brons «Gastronomica ultima cena». In de afdeling Religieuze en Maaslandse kunst, correleert het met een polychroom houten bas-reliëf daterend uit de 14e eeuw dat het Laatste Avondmaal voorstelt. Deze bijbelse gebeurtenis is de laatste maaltijd genomen door Jezus en zijn twaalf apostelen op de avond van Witte Donderdag, aan de vooravond van zijn kruisiging. Tijdens deze maaltijd kondigt hij aan dat één van zijn discipelen (Judas), hem zal verraden.

In de Middeleeuwen heeft de voorstelling van de laatste maaltijd van Christus bovenal een educatieve waarde, een hulpmiddel tegen de vele ketterijen die het sacrament van de eucharistie verwerpen (katholiek sacrament dat eruit bestaat brood en wijn te geven en te ontvangen ter nagedachtenis van het Laatste Avondmaal). Tijdens de Renaissance groeit dit thema uit tot een hoogst belangrijk onderwerp. Eén van de meest bekende versies is ongetwijfeld het fresco dat Leonardo da Vinci aan het einde

van de 15e eeuw maakte voor de refter van het Dominicanerklooster van Santa Maria delle Grazie in Milaan. In tegenstelling tot de middeleeuwse traditie die Judas, de verrader, traditioneel afbeeldt terwijl hij, enigszins apart, voor de tafel staat en zijn geldbeurs aanraakt, integreert Da Vinci hem in de groep. In de loop der tijden heeft dit werk van Leonardo da Vinci vele fantasieën gevoed die tevens de hedendaagse literatuur niet onberoerd lieten. Attila kiest ervoor zijn werk te koppelen aan de theorie van de romanschrijver Dan Brown in zijn best verkochte boek «De Da Vinci Code», gepubliceerd in 2003. Dan Brown interpreteert de plaats in de onmiddellijke nabijheid van Jezus, alsook de vrouwelijke trekken gegeven aan de voorstelling van de apostel Johannes, als een manier om Maria Magdalena mee op te nemen. De auteur presenteert deze vrouwelijke discipel van Jezus als zijn echtgenote. Maria Magdalena of Maria van Magdala volgde Christus tijdens zijn laatste levensdagen. Afkomstig uit de stad Magdala bij het meer van Tiberias zou ze door Jezus zelf van haar demonen verlost zijn. Sommige apocriefe evangeliën stellen haar voor als de favoriete discipel van Jezus, zodat sommigen haar als zijn spirituele vrouw beschouwen. Bijgevolg, zou, volgens Attila, Maria Magdalena één van de eerste revolutionaires zijn.

Attila. *With the others'skin*, 2013. Fakkelsgesneden autokap en panterhuid © Attila

USHA LATHURAZ

Usha Lathuraz, geboren in 1996, is een multidisciplinair kunstenaar die schilderkunst, video, schrift en installaties mengt. Reeds tijdens haar studies aan de Academie voor Schone Kunsten in Luik, behandelde Usha Lathuraz het geheugen dat zich in de loop van de tijd transformeert en zich uitwist. Zo resulteert haar werk in een verzameling van herinneringen, kleine details afkomstig uit brieven, SMSjes, of zelfs motieven die uit hun context geïsoleerd werden. Deze kleine sporen van een levensloop laten zich niet gemakkelijk door de kijker ontcijferen. De kunstenaar brengt meestal "obstakels» aan die hun ontdekking bemoeilijken. Deze markeringen zijn, bijvoorbeeld, op minuscule wijze gegraveerd of beschermd door glas. Vervaardigd of reëel geven deze beeldfragmenten, een gedeeltelijke uitwissing van het geheugen, ritme aan een persoonlijk verhaal.

Voor Inner Space Vol.6 blijft de kunstenaar trouw aan haar artistieke aanpak, gebaseerd op het idee het geheugen weer boven water te laten komen. In overeenstemming met haar aandacht voor kleine details, koos zij ervoor te werken vertrekkend vanuit de bloemmotieven geborduurd op een zijden jas die aan de Prinsbisschop François-Charles de Velbrück zou toebehoord hebben.

Lathuraz metamorfoseert dit verouderde kledingstuk in een drieluik. Ze ontleedde en modelleerde het bloempatroon op kalkpapier. Een tijdelijk fragment getuigt van de aanwezigheid van de illustere prinsbisschop, alleen zijn kledingstuk heeft de man overleefd. Als een echo van deze verdwijning worden de kleine geborduurde rozen na de behandeling die hen door Lathuraz is opgelegd, patronen met diffuse contouren. Een tekst van de

hand van de jonge rapper Ledé Markson confronteert de politieke besluiten genomen door Velbrück, een verlicht persoon in zijn tijd, met de hedendaagse politiek in de Vurige Stede.

LEDÉ MARKSON

De jonge Luikse rapper, Ledé Markson (voorheen Le Dé) begon op 16-jarige leeftijd met rappen als achtergrondzanger bij de concerten van zijn broer, de rapper Smartone. Hij werd in 2011 bekend dankzij zijn freestyle uitzendingen op YouTube. Zijn EP «Deltaplane» (2016), een mix van hiphop-, rap- en trapgeluiden, deed hem ook opvallen. In zijn titels verwijst Ledé Markson vaak naar Luik, de stad waar hij vandaan komt. Hij schildert de vele facetten van de Vurige Stede.

FRANÇOIS-CHARLES DE VELBRÜCK

In 1735 wordt François-Charles de Velbrück benoemd tot kanunnik van de Sint-Lambertuskathedraal in Luik. Hij neemt dan de functies van aartsdiaken van Haspengouw en Kanunnik van Münster op. Hij voert ook diplomatieke missies uit aan het Weense hof en is Minister-president van Johannes-Theodorus van Beieren. Dit uitzonderlijke parcours leverde hem in 1772 de benoeming tot Prinsbisschop van Luik op. Tijdens zijn bewind neemt François-Charles de Velbrück tal van sociale, intellectuele en artistieke initiatieven. Als verlicht despoot staat hij open voor de vooruitstrevende ideeën van zijn tijd: de Eeuw van de Verlichting. Hij neemt politieke besluiten om de armoede, de klassenongelijkheid, enz. te bestrijden, zonder er echt in te slagen de situatie op een duurzame manier te veranderen. Hij creëert tevens gezondheidsinstellingen zoals een ziekenhuis in de wijk van Saint-Léonard en een assistentiecentrum voor de behoeftigen. Hij hervormt ook de onderwijssector door het voor iedereen toegankelijk te maken dankzij de liefdadigheidsscholen, die hun deuren gratis voor de armen openstellen. Hij creëert ook meer ruimte voor wetenschap en wiskunde in de leerprogramma's. Hij stelt zelfs een plan op voor de opleiding van de jongeren in Luik en omstreken. Als beschermer van de kunstenaars stichtte hij in 1779 de Société Libre d'Emulation, een ontmoetingsplaats voor de Luikse intelligentia. Door het volk werd hij zeer gewaardeerd. In tegenstelling tot de andere prinsbisschoppen werd zijn lijk tijdens de revolutie niet in een massagrav geworpen.

Usha Lathuraz, *sans titre*, 2020, peinture acrylique
et texte © Usha Lathuraz

SARAH MINUTILLO

In 1992 werd Sarah Minutillo geboren. Ze studeerde tekenen en schilderen aan de Academie voor Schone Kunsten in Luik. Over het algemeen stelt haar werk de ter discussie tussen de beelden en de manier waarop we ze benaderen. Deze voorstellingen roepen verschillende registers op: morele, emotionele en esthetische. Ook al zijn de visuele codes die ze herinterpreteert niet altijd actuele referenties, de ideeën waarnaar zij verwijzen refereren aan het collectieve geheugen en confronteren de toeschouwer met zijn eigen verbeelding.

Voor Inner Space Vol.6 vervormt de kunstenares de symboliek van het gebaar van de zegening, een vaak aanwezig gebaar in de middeleeuwse religieuze iconografie. In het licht daarvan installeerde Minutillo een in klei gemodelleerde hand, geïnspireerd op de karakteristieke houding van dit symbolische gebaar. Uit de context gehaald verliezen de langwerpige en puntige uiteinden, vergelijkbaar met een relikhand, een deel van hun oorspronkelijke betekenis en krijgt het werk hier nieuwe interpretatiemogelijkheden.

GEBAREN VAN ZEGENING

De gebaren van zegening verschijnen vanaf het prille begin van de christelijke kunst. Dit gebaar is voorbehouden aan diegene die onderwijst en het goddelijke woord verkondigt. In het begin beperkt tot iconografie van Christus, worden deze gebaren vanaf de 9e eeuw uitgebreid tot de heiligen en geadopteerd door de geestelijkheid. Er bestaan twee gebaren van zegen, afhankelijk van de Griekse en Latijnse liturgie. De benedictio graeca bestaat uit rechtopstaande wijs- en middelvingers. De duim wordt gekruist op de ringvinger en de pink is geplooid. De twee vingers zouden voor de tweeledige natuur van Christus symbool staan, menselijk en goddelijk. De hier aanwezige benedictio latina laat de duim vrij en de eerste drie vingers open, symbool van de goddelijke Drie-eenheid. De ringvinger en de pink zijn geplooid en verenigd om aan de dubbele aard van Christus te herinneren.

DE RELIEKSCHRIJNEN

De relikwieschrijnen zijn recipiënten die bedoeld zijn om één of meer relikwieën te bevatten. Relieken (van het Latijnse reliquae = rust) zijn de materiële resten van een persoon die na zijn dood vereerd wordt. Er bestaan twee soorten relikwieën: directe relikwieën (lichamelijke resten) en indirecte relikwieën (allerlei niet-lichamelijke afgeleide zaken). Tijdens de Middeleeuwen zullen de relikwieën, of ze nu echt zijn of vals, het voorwerp worden van een echte handel. Tussen 1100 en 1200, tijdens de kruistochten, worden veel relikwieën uit het Oosten meegebracht. In een tijdperk waarin het principe van «zien is geloven» geldt, is een relikwie een belangrijke troef. Zo zal er zich zeer snel een markt voor relikwieën ontwikkelen. Deze groeiende populaire devotie leidde tot de ontwikkeling van de kunst van in kostbare materialen gemaakte relikwieschrijnen. Ook al is de meest voorkomende vorm die van het schrijn, kunnen deze dozen verschillende vormen en maten aannemen die doen denken aan de vorm van de ledematen die ze bevatten.

Sarah Minutillo, *Main*, 2020, klei, pigment, lijnotie © Sarah Minutillo

THIERRY HANSE

Thierry Hanse werd in 1985 geboren. Hij vormt zich in de schilderkunst aan de Ecole Supérieure des Arts Saint-Luc in Luik, alsook aan de Academie voor Schone Kunsten. Gefascineerd door stedelijke omgevingen werd zijn werk er geruime tijd door geïnspireerd. Geleidelijk aan maakten zijn producties zich los van dit thema. Trouw blijvend aan het figuratieve, maakt hij voortaan beelden met vrijere onderwerpen, gekleurd met persoonlijke symboliek en gevoed door artistieke en populaire referenties.

Voor Inner Space Vol.6 heeft Thierry Hanse ervoor gekozen zijn creaties te laten dialo-geren met 16e eeuwse schilderijen waarop de Heilige Hiëronymus is afgebeeld. Tot de collectie van het museum behoren verscheidene werken met deze iconografie, waaronder een olieverfschilderij op doek, gedateerd omtrent 1580 en afkomstig uit de vroegere Nederlanden. Dit schilderij, een prototype uit die tijd dat teruggaat op Albert Dürer, beeldt de Heilige Hiëronymus af als een humanist. Geportretteerd als een oude man mediteert de heilige voor de Heilige Schrift, een vinger op de schedel geplaatst. Een uitgedoofde kaars, een kam en een rozenkrans symboliseren, net als de schedel, de dood en de verlossing.

Met zijn productie wil Hanse de symbolische elementen van de iconografie van de heilige moderniseren en kapen. De leeuw en de schedel, frequente attributen van de Heilige Hiëronymus, worden bijgevolg met andere symbolische elementen van de populaire traditie of met het persoonlijk referentiemateriaal van de kunstenaar geassocieerd. De Heilige Hiëronymus is en blijft herkenbaar, hij verwerft echter nieuwe interpretatieniveaus.

HEILIGE HIERONYMUS

De Heilige Hiëronymus zou in 347 in Stridon (nu Slovenië/Kroatië) geboren zijn. Hij studeerde in Rome en bekeerde zich op 18-jarige leeftijd tot het Christendom na een mysterieuze droom. Na als kluizenaar in de woestijn van Chalcis in Syrië geleefd te hebben, wordt hij tot priester gewijd en wordt hij door Paus Damasus de Eerste als Secretaris gekozen. Hij vraagt hem de Bijbel in het Latijn te vertalen. Deze opdracht getuigt van het vertrouwen dat deze paus in hem stelde en verklaart de afbeeldingen van de heilige in kardinaalsgewaad, een functie die toentertijd nog niet bestond. Toen de paus stierf, verliet hij Rome en begaf hij zich naar het Heilige Land waar hij in Bethlehem een klooster stichtte. Zijn Bijbelvertaling is het belangrijkste deel van de Vulgaat, de door de Katholieke Kerk officieel erkende Latijnse vertaling. De manier waarop hij afgebeeld wordt, evolueert met de ontwikkeling van zijn legende in de loop van de Middeleeuwen. Men toont hem terwijl hij de Bijbel bestudeert. Vaak wordt hij als een ouderling geportretteerd, ook al voerde hij deze taak bij het begin van zijn carrière uit. De «Légende dorée», geschreven in de 13e eeuw door Jacques de Voragine, verhaalt het leven van de heiligen. Het vertelt dat een leeuw, die aan zijn poot door een doorn verwond was, zijn pad kruiste. Hiëronymus zou het dier, symbool voor de woestijn, verzorgd en getemd hebben.

Thierry Hanse, *Vanité/saint Jérôme*, 2020, olieverfschilderij © Thierry Hanse

Anoniem, *saint Jérôme*. Voormalig Nederland, Rond 1850, schilderen op hout © Grand Curtius, Ville de Liège

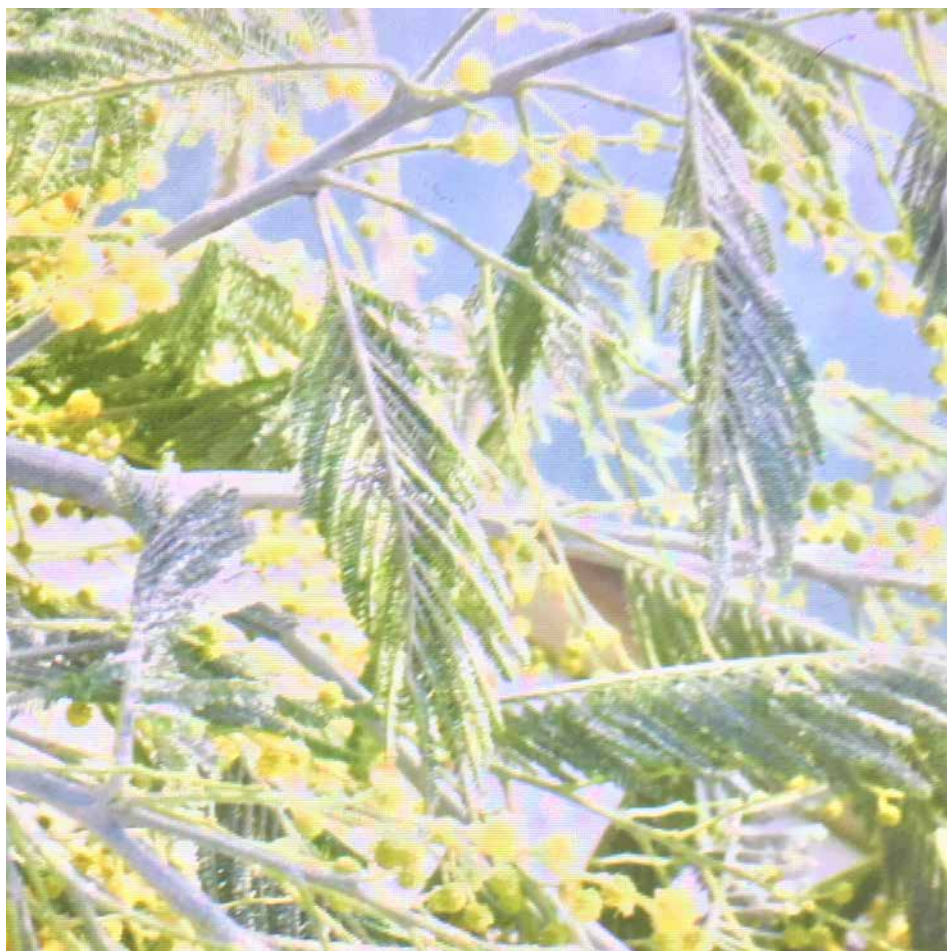
VANESSA CAO

Vanessa Cao woont en werkt in Luik. In het begin van de jaren 2000, studeert ze interieurarchitectuur, stylisme en modelisme. Deze meervoudige opleiding maakt het haar mogelijk werk te ontwikkelen dat schommelt tussen beeldende, toegepaste en textielkunst. Het vormt een uniek universum dat de kunstenares langsheen haar gedachten heeft kunnen opbouwen. Zelf beschrijft ze haar werk als «wild meesterschap.» In haar creatief proces is inderdaad niets vooraf bepaald en haar kunst stoelt op de experimentele aanpak waarbij het instinct het van de voorbedachte rade haalt. Er is echter een zekere mate van controle waar striktheid en precisie heersen. De materies zijn de protagonisten van haar werk: ze houdt van schelpen, kiezelstenen, takken, veren, zijde, leder... kortom natuurlijke materialen. Ze is geïnteresseerd in organische vormen ontstaan uit een bevroren of ontketende natuur, een rauwe, wilde, krachtige natuur. Haar creaties stralen een poëtische sfeer uit gevoed door de stilte die door geen enkele menselijke aanwezigheid wordt gewarsboemd.

Voor Inner Space Vol.6 koos Vanessa Cao ervoor zich in het museum te installeren op de meest "natuurlijke» plek. Ze heeft bijgevolg de externe binnenplaatsen ingepalmd die bij de herbestemming van de gebouwen aangelegd werden. Deze binnenplaatsen werden door de tuinarchitect Erik Dhont ontworpen. Op de grote binnenplaats maakte hij abstracte volumes in baksteen met verschillende afmetingen en vormen. Hun plaats in het landschap geeft de bezoekers mogelijke wandelroutes aan. De stenen gebruikt voor de fontein zijn afkomstig van de huizen die bij de bouw van het hedendaagse gebouw gesloopt werden.

Zicht op het Palais Curtius vanaf de binnenplaats van de Residence © Ville de Liège

Vanessa Cao, *sans titre*, 2019, photographie © Vanessa Cao

INFO

+32 (0)4 221 68 17
info@grandcurtius@liege.be
www.grandcurtius.be